

Bijlage 1. Samenvatting aanvullende onderzoeken Kolland

De rechtbank heeft peilbesluit Kolland 2019 vernietigd. Daarbij zijn er 2 argumenten genoemd:

1. De effecten van het slootpeil op de gierkelders is niet voldoende in beeld gebracht;
2. Doordat het profiel van de watergang ter plaatse anders is dan het voorbeeldprofiel zoals aangegeven in de stukken, vraagt de rechtbank zich af of het effect van het peil op de percelen goed in beeld is gebracht. Hierbij wordt specifiek de opstuwing in de watergang genoemd.

Ook is gevraagd om het uitvoeren van een evenredigheidstoets.

Aanvullende hydrologische onderzoeken

HDSR heeft besloten tegen deze uitspraak in hoger beroep te gaan en een herstelbesluit voor het peilbesluit op te stellen. Naar aanleiding van de hierboven genoemde argumenten hebben hydrologen van het waterschap aanvullende analyses uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn vervolgens door onafhankelijke experts beoordeeld. Beide ingenieursbureaus zijn het eens met onze werkwijze en de conclusies van de berekeningen. De rapportages kunnen op verzoek worden ingezien.

Uitkomst extra onderzoek naar opdrijven Gierkelders

Samenvattend is de hoofdconclusie dat het instellen van de peilen uit het peilbesluit geen risico veroorzaakt t.a.v. het opdrijven van de gierkelder. De grondwaterstanden ter plaatse worden met name beïnvloed door de rivierstanden en niet door de watergangen in de omgeving.

Puntsgewijs en nader toegelicht zijn dit de conclusies van het nader hydrologisch onderzoek:

- Uit onderzoek van Arcadis uit 2014 in het kader van het anti-verdrogingsmaatregelen is gebleken dat een peilwijziging geen effect heeft op de grondwaterstand ter plaatse van de koeienstal met onderliggende gierkelder. Om die reden is er geen verder onderzoek gedaan naar risico's t.a.v. de gierkelder. De peilen waarmee in 2014 gerekend zijn, waren 15 cm hoger dan het peil uit in het peilbesluit van 2019 en het herstelbesluit. Het effect van het peil uit het huidige peilvoorstel rijkt minder ver dan wat in 2014 is berekend. Ofwel: de grens van waar het peil uit het peilbesluit van 2019 nog wel invloed heeft op de grondwaterstand ligt verder van de gierkelder dan de grens zoals berekend met de peilen uit 2014.
- Er wordt op basis van dit jaar uitgevoerde nadere analyses geen effect van de peilwijziging op het oppervlaktewaterpeil in de nabijheid van de gierkelder verwacht. Ook daardoor is er geen aanleiding om een effect op de grondwaterstand te verwachten.
- De diepe grondwaterstand ter plaatse van de gierkelder wordt voornamelijk bepaald door de waterstand op de rivier de Nederrijn.

Uitkomst extra onderzoek naar verdrinking stuw

Conclusies van dit aanvullende onderzoek zijn:

- Voor de wintersituatie: dat in een gemiddeld jaar en bij een normale begroeiing geen kans is op verdrinking van de stuw. Als er wordt gerekend met extreme omstandigheden (bijvoorbeeld wanneer de watergang slecht is onderhouden en de grondwaterstand veel hoger is dan normaal), kan er volgens de berekeningen wel sprake zijn van verdrinking van betreffende stuw (LBW_A_070). Indien het profiel van de betreffende watergang direct achter de stuw alsnog op breedte wordt gebracht is er in de winter vrijwel geen kans op verdrinken van de stuw. Eventuele opstuwing vindt plaats daar waar de watergang niet is aangepast conform projectplan.
- Voor de zomersituatie: in de zomer is er in geen van de gevallen sprake van verdrinking van de stuw.

Evenredigheidstoets

De voorzieningenrechter heeft gevraagd om een evenredigheidstoets. Er is een evenredigheidstoets gedaan voor de percelen van de appellant. Daarnaast is voor de maatregelen uit het projectplan voor Kolland een evenredigheidstoets opgesteld. Hierbij is voor het gebied als geheel, met de verschillende functies die aanwezig zijn, gekeken of de maatregelen evenredig zijn ten aanzien van het waterbeheer.

Uitkomst evenredigheidstoets percelen appellant

Het peilbesluit is niet onevenredig nadelig voor de eiser:

- Bij het vastgestelde peil is eerder kans op droogteschade dan natschade en er is een goede bedrijfsvoering mogelijk is. Dit blijkt uit de berekening van de drooglegging bij winterpeil: 46% van de percelen heeft een drooglegging die groter is dan 100 cm (de maximaal toegestane droogleggingsnorm). 18% heeft een drooglegging van minder dan 70 cm (de minimale droogleggingsnorm). Van die 18% van het totaal aan percelen heeft 4% (van het totaal) een drooglegging die kleiner is dan 50 cm.
- Het gebied met een drooglegging kleiner dan 70 cm bestaat uit enkele greppels en een deel langs de watergang aan de westkant van het peilgebied (de kopse kanten van de percelen). Hiervan is een strook van 10 – 12 m breed recent opgehoogd, waardoor de drooglegging groter is dan hierboven weergegeven (die zijn berekend o.b.v. de maaiveldhoogtekaart uit 2014).
- Recente metingen (8 mei 2019) geven weer dat de opstuwing 2 cm is.
- Het winterpeil uit het voorstel 2019 blijft ter hoogte van de percelen van de eisers gelijk. Het waterschap is op basis hiervan van mening dat er voor de eiser geen nadelige gevolgen zijn t.o.v. de praktijksituatie.

Op basis van deze punten concludeert het waterschap dat er met het vaststellen van het peil geen sprake is van onevenredigheid en er geen noodzaak is voor extra fysieke maatregelen of compensatie.

Uitkomst evenredigheidstoets maatregelen projectplan

De definitie van dit evenredigheidsonderzoek geeft aan dat het een onderzoek is naar geschiktheid, noodzakelijkheid en redelijkheid van een maatregel:

- is de maatregel daadwerkelijk geschikt om het nagestreefde belang te beschermen?
- is de maatregel noodzakelijk. Is hij onmisbaar en er is geen alternatief dat hetzelfde nuttig effect heeft om doel te bereiken, die minder nadelig is voor belanghebbenden?
- staat de door de maatregel teweeggebrachte belemmering in redelijke verhouding tot het legitieme doel dat wordt nagestreefd.
- belangen van de betrokken partijen dienen tegen elkaar te worden afgewogen en moet aan de hand van alle omstandigheden van het concrete geval worden nagegaan of er een juist evenwicht tussen die belangen is gerechtvaardigd.

De conclusie van de evenredigheidstoets ten aanzien van de maatregelen in het projectplan is dat:

- Van de 7 maatregelen er 6 als doelmatig worden beoordeeld. De maatregel die niet doelmatig is (het plaatsen van een extra stuw), is niet opgenomen in het projectplan, de overige maatregelen wel.
- Van de 7 maatregelen er 4 als noodzakelijk worden beoordeeld. Van de 3 niet-noodzakelijke maatregelen zijn er 2 (peilverlaging 15 cm in landbouwgebied en instellen bovenpeil in natuurgebieden) uitgevoerd, omdat deze als doelmatig worden gezien. Het plaatsen van een extra stuw is niet noodzakelijk/doelmatig en om deze reden niet opgenomen in het projectplan.